

Nemes György–Nemes Rita–Gócze Iván: *Egyháztörténelem*

— Hittankönyv a középiskolák 10. osztálya számára —

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó

1. Az egyháztörténelem fogalma
A források típusai
A történelem segédtudományai
Az egyháztörténelem tanulmányozásának jelentősége

I. Az egyháztörténelmi ókor

2. Az ókor általános jellemzése
Az ókor fogalma
A keresztény ókor
3. Az apostoli egyház
A kereszténység földrajzi elterjedése
Az apostoli misszió
A kereszténység leválása a zsidó vallásról
4. A keresztényüldözések története
A keresztényüldözések okai
A keresztényüldözések története
A vértanúk kora
5. A „konstantini fordulat”
6. Harcok a hit tisztaságáért – az eretnekségek története
Az első eretnekségek
Tévedések a Szentháromsággal kapcsolatban
A krisztológiai hitviták
A kegyelemtani tévedések
7. Az Egyház istentiszteleti, bünbánati, fegyelmi és erkölcsi élete az első századokban
Az Egyház istentiszteleti tevékenysége
A keresztség kiszolgáltatása
Az ősegyház bünbánati élete
A Szent Eucharisztia ünneplése
8. A szerzetesség kialakulása
A keleti szerzetesség kialakulása
A nyugati szerzetesség történetének kezdetei
A nyugati szerzetesség további alakulása

9. Az ókeresztény irodalom kialakulása (kiegészítő anyag)
A hittudomány születése, az ókeresztény irodalom kialakulása
A hagyomány tanúi – a legjelentősebb egyházatyák
A nagy keleti egyházatyák
A nagy nyugati egyházatyák
10. Összefoglaló kérdéssor

II. Az egyháztörténeti középkor

11. A középkor bemutatása, általános jellemzése
Elnevezés
A középkor fő színterei
A középkor jellege
A középkor egyháztörténetének áttekintése
Egyéb jellegzetességek
A Szentírás tanítása
Az Egyház teológiai eszmélkedése
12. Európa népeinek megtérítése
A germán népek
A kelta népek
A keleti germánok
A nyugati germánság
Az északi germánság
A szláv népek
13. A magyarok megtérése
A kezdetek
A kereszténység Géza fejedelem idején
Szent István keresztény állama
Szent István egyházszerző tevékenysége
A magyar egyház Szent István halála után
Az Árpád-ház szentjei
14. A Pápai Állam kialakulása és a császárság felújítása
A Pápai Állam kialakulása
A pápai primátus kibontakozása
A császárság felújítása
A középkori császárszeme
15. Bizánc a középkorban
A képrombolás története
A görög és a latin egyház szétválása
A Bizánci Birodalom sorsa
16. Mohamed és az iszlám (kiegészítő anyag)
Mohamed élete
Az iszlám legfontosabb tanításai
Az iszlám elterjedése
17. „A sötét századok” – a pápaság a korai középkorban
Az oligarchák uralma
A német-római császárok fellépése
A kor jellemzése
A sötétség nem volt általános

18. A pápaság története a virágzó középkorban
 - Az investitúraharc*
 - VII. Gergely (1073–1085)
 - Az első konkordátum (1122)
 - Harcok a császárszeme miatt*
 - A pápaság hatalma tetőpontján*
 - A harc második szakasza*
19. Avignon és a „nagy szakadás” – a pápaság a késői középkorban
 - VIII. Bonifác (1294–1303)
 - „Avignon” végzetes következményei
 - A nagy nyugati egyházszakadás*
20. A keresztes hadjáratok (kiegészítő anyag)
 - A keresztes háborúk okai*
 - A keresztes háborúk lefolyása*
 - Egyéb keresztes hadjáratok*
 - A keresztes háborúk mérlege*
 - A lovagi hadviselésről*
21. A középkori eretnekség és az inkvizíció
 - A főbb eretnekségek története*
 - Az inkvizíció*
22. A szerzetesség a középkorban
 - A középkori szerzetesség jellemzői*
 - A koldulórendek*
23. A szellemi élet a középkorban
 - A középkori oktatási rendszer*
 - A hittudomány a középkorban*
 - A középkori művészet*
24. Összefoglaló kérdéssor

III. Az egyháztörténeti újkor

25. Az újkor általános jellemzői. A reformáció okai
 - A reformáció okai*
 - A reneszánsz jellemzése*
 - A reneszánsz pápák jellemzése*
 - A reneszánsz pápák kronológiája*
26. Luther
 - Luther „előélete”*
 - Luther mozgalmának elindulása. Az „esemény”*
 - Luther mozgalmának további alakulása*
 - Luther tanrendszere*
 - A birodalmi gyűlések és a vallásháború*
27. A reformáció Svájcban: Zwingli és Kálvin
 - Zwingli mozgalma*
 - Kálvin mozgalma*

28. A reformáció elterjedése Európában (kiegészítő anyag)
Franciaország
Németalföld
Anglia
Skócia és Írország
A skandináv országok
29. A Trienti (Trentói) Zsinat (1545–1563)
Előzmények
A zsinat szakaszai és munkamódszere
Dogmatikus döntések
Reformhatározatok
A zsinat befejezése
30. A katolikus megújulás kora
A reformpápák
A legjelentősebb reform-püspökök
31. A szerzetesség, a missziók az újkorban. A barokk egyházi élet
Az újkori missziók
Az újkori missziók története
A barokk egyházi élet
32. A Magyar Katolikus Egyház helyzete
A Katolikus Egyház sorsa Magyarországon a vegyes-házi királyoktól a Rákóczi szabadságharcig
A reformáció elterjedése Magyarországon. A lutheri eszmék terjedése
A kálvinizmus elterjedése
A katolikus megújulás Magyarországon
33. A „hosszú XIX. század”
A felvilágosodás
A fölvilágosult abszolutizmus
A forradalmak kora
A romantika és a katolikus megújulás
A „Kulturkampf”
34. Az I. Vatikáni Zsinat (1869–1870)
Előzmények
A zsinat ügyrendje és lefolyása
A zsinat határozatai
A zsinat befejezése és visszhangja
35. A „századvég” és a „századelő” pápai
A pápák sora
A modernizmus
36. Az Egyház története a világháborúk korában
A pápák sora
A II. világháború utáni helyzet
37. Az Egyház megújulása. A II. Vatikáni Zsinat. A zsinat utáni kor
Az Egyház megújulási törekvései
38. A magyar Egyház helyzete a XX. században
Az Egyház helyzete az I. világháború idején
A magyar Egyház a Horthy-rendszerben
A Magyar Katolikus Egyház 1939-től 1945-ig
A magyar Egyház története 1989-ig
A mustármag reménye

39. Magyarország három nehéz korszakának bemutatása (kiegészítő anyag)

„A Katolikus megújulás legnagyobb alakja” – Pázmány Péter

„Magyarország apostola és tanítója” – Prohászka Ottokár

A magyar Egyház története a szocializmus korában

40. Összefoglaló kérdéssor